

יום ד', כ"ה בכסלו תשס"ה (08 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, כ"ה בכסלו, נר ראשון (:) לחנוכה; חנוכה שמח!!

שואלת הגמרא [מסכת שבת כ"א:]: **= מאי חנוכה?** ומה הטעם שמדליקים בחנוכה נרות דווקא? ומשיבים: **בכ"ה בכסלו יומי דחנוכה תמניא אינון**, דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון. [בכ"ה בכסלו ימי החנוכה, שמונה הם, שלא לספוד בהם ושלא להתענות בהם]. שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו [במגעם את] כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח [סגור] בחותמו של כהן גדול [ולא פתחוהו היוונים], ולא היה בו [שיעור שמן] אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים. לשנה אחרת [הבאה] קבעום ועשאוּם ימים טובים ב[אמירת] הלל והודאה [מיוחדת, בתפילה ובברכות]. =

ועוד מסביר הרמב"ם: "בבית שני, כשמלכי יוון גזרו גזרות על ישראל ובטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות, ופשטו ידם בממונם ובבנותיהם, ונכנסו להיכל ופרצו בו פרצות, וטימאו הטהרות, וצר להם לישראל מאד מפניהם, ולחצום לחץ גדול עד שריחם עליהם אלוקי אבותינו והושיעם מידם והצילם. וגברו בני חשמונאי הכהנים הגדולים, והרגום, והושיעו ישראל מידם. והעמידו מלך מן הכהנים, וחזרה מלכות ישראל יתר על 200 שנים עד החורבן השני. וכשגברו ישראל על אויביהם ואבדום – בעשרים וחמישה בחודש כסלו היה. ונכנסו להיכל ולא מצאו שמן טהור במקדש אלא פך אחד, ולא היה בו להדליק אלא יום אחד בלבד, והדליקו ממנו נרות המערכה 8 ימים עד שכתשו זיתים והוציאו שמן טהור. ומפני זה התקינו חכמים שבאותו הדור, שיהיו שמונה ימים האלה שהתחלתם היום, **כ"ה בכסלו**, ימי שמחה והלל ומדליקים בהם הנרות על פתחי הבתים בכל לילה ולילה משמונת הלילות, **להראות ולגלות את הנס!** וימים אלו הם הנקראים 'חנוכה' – כלומר, חנוכה, שביום כ"ה בכסלו נחו מאויביהם."

בין השאלות הרבות הנשאלות על הסבר הגמרא היא – מדוע מוזכר הנס ב**נרות**? משיב על כך הב"ח [בעל ה"בית החדש"] ש"אף שעיקר קביעת חג החנוכה היא לחנוכה המזבח בבית המקדש מחדש, מכל מקום קבעוה בנרות לסמל שלא היתה זו מלחמה להצלת נפשות [כמו בפורים] אלא לשמירה על קדושת העם וקדושת המקדש."

ומסבירים עוד חכמי הדורות: לשעתו, בימי החשמונאים וקרוב להם, עיקר השמחה היה בנס המלחמה, באבוד הרשעים ובביטול גזרותיהם שגזרו על ה**שבת**, ועל ה**חודש** שלא יקדשו ראשי חדשים וייבטלו כל המועדות, ועל ה**מילה**. ואולם, לדורות עיקר השמחה הוא בנס השמן. שהרי בטלה מלכות החשמונאים אח"כ, ונכרתו זרעם בעוד בית המקדש היה קיים, והבית חרב וישראל חזרו ונשתעבדו בין האומות. אבל רישומו של נס השמן נשאר לעד, ולזכרו של נס זה ישראל מדליקים נרות חנוכה בכל מושבותיהם בכל שנה ושנה. וכן כתוב בספרים: כל מקום שנזכר **שמן** בתורה ובדברי חז"ל לעניין הדלקת המנורה, רומז ל**חכמת הלב ולמחשבה שבמוח**. כשנכנסו היוונים להיכל, טימאו את כל השמנים – כלומר, פגמו בחכמה ובמחשבות הלב אצל רוב ישראל, שהתחילו **גם הם** נוהים בלבם אחר החכמה של היוונים וחשבו שיש בה ממש... [ספר התודעה] {ההמשך, בע"ה, מחר...}

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום רביעי

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים וחנוכה שמח לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל